

# REFERAT 2022-25: Teknik-, By- og Boligudvalget d. 05-11-2024

**Mødedato** Tirsdag d. 05. november 2024 kl. 15:30

**Mødested** Magistratssalen, Sønderborg Rådhus

**Mødedeltagere** Kirsten H. Bachmann, Tage Petersen, Kristian Beuschau, Erik Krogh, Ganeswaran Shanmugaratnam

## Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Godkendelse af igangsættelse af lokalplan for boligområde ved Primulavej og Kettingvej, Auguster	4
Godkendelse af igangsættelse af lokalplan for et boligområde ved Tennis Allé i Sønderborg.....	6
Godkendelse af ekspropriationsvillighed for udvidelse af krydset Nordborgvej/Mads Patent Vej.....	9
Godkendelse af fremtidig vejstatus for Skeldebro.....	11
Godkendelse af nedrivning af en bevaringsværdig bygning på Agervang 4, Sønderborg.....	13
Godkendelse af realitetsbehandling af solcelleprojekt ved Vester Sottrup.....	16
Godkendelse af takster for budgetåret 2025.....	18
Godkendelse af tredje bevillingsrevision 2024 - Teknik-, By- og Boligudvalget.....	19
Lukket: Drøftelse af fremtidige scenarier for færgeoverfarten Ballebro/Hardeshøj.....	24
Drøftelse af scenarie for gadelys om natten.....	25
Orientering om ledelsesinformation 2024 - ultimo september.....	28
Orientering om status på udmøntningsplan 2024-2027.....	30
Orientering om status for udviklingen i visiterede kørselsordninger, Flextrafik og samkørsel.....	32
Generel orientering.....	35
Lukket: Underskriftsark.....	36

# **Punkt 1: Godkendelse af dagsorden**

24/287

## **Indstilling**

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at godkende

- dagsordenen.

## **Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 05-11-2024**

Godkendt.

## **Punkt 2: Godkendelse af igangsættelse af lokalplan for boligområde ved Primulavej og Kettingvej, Augustenborg**

24/17393

### **Sagsresumé**

Sønderborg Kommune har modtaget en henvendelse fra en privat bygherre, som ønsker at etablere 15-20 tæt-lave boliger på matr.nr. 17, Bro, Ketting ejerlav ved Kettingvej i Augustenborg. Samtidig har Økonomiudvalget på udvalgsrådet den 15. december 2021 besluttet, at den forhenværende daginstitution på Primulavej 2 skal udbydes til salg med henblik på fremtidig omdannelse til boligformål.

Forvaltningen vurderer derfor, at det er hensigtsmæssigt at igangsætte en helhedsorienteret planlægning for området, som i dag ikke er lokalplanlagt. Projektet er i overensstemmelse med kommuneplanen, og det er ikke nødvendigt at udarbejde et kommuneplantillæg.

Forudsat udvalgets godkendelse placeres lokalplanen i en kategori C jf. ABC-kategoriseringen for lokalplaner, idet projektet har et begrænset omfang og ikke ændrer områdets eksisterende anvendelse.

Sagen understøtter Byrådets vision om at udvikle og transformere områder i byerne, og derved skabe rammerne om et godt liv.

Projektet følger Arkitektur- og Bevaringspolitikens værdier om at fremtidssikre kommunens lokalområder med afsæt i stedets potentiale, samt målsætningen om at styrke kommunens byer og bykerner.

Ydermere understøtter projektet målet om 2500 nye boligenheder samt om, at blive 77.000 borgere i Sønderborg Kommune inden 2030.

Teknik-, By- og Boligudvalget har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

### **Indstilling**

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at godkende

- at der udarbejdes lokalplan for boligområdet ved Primulavej og Kettingvej, Augustenborg.

### **Sagsfremstilling**

Sønderborg Kommune har modtaget en henvendelse fra en privat bygherre, som ønsker at etablere 17 tæt-lave boliger på matr.nr. 17, Bro, Ketting ejerlav ved Kettingvej i Augustenborg. Samtidig har Økonomiudvalget på udvalgsrådet den 15. december 2021 besluttet, at den forhenværende daginstitution på Primulavej 2 skal udbydes til salg med henblik på fremtidig omdannelse til boligformål.

Området er ikke lokalplanlagt, og det ansøgte tæt-lav boligprojektet kræver, at der udarbejdes en ny lokalplan. Sammenholdt med den igangværende udbudsproces for Primulavej 2, vurderer forvaltningen det hensigtsmæssigt at igangsætte en helhedsorienteret planlægning for området.

Ifølge Kommuneplan 2023-35 ligger projektområdet i rammeområde 2.1.020.B, Boligområde ved Kettingvej og Primulavej, som udlægger anvendelsen til boligformål. Planlægningen vil være i overensstemmelse hermed, og der udarbejdes derfor ikke et kommuneplantillæg.

Området ligger fortrinsvis i byzone, på nær matr.nr. 106 og del af matr.nr. 87, Bro Ketting, som med planlægningen forventes overført fra landzone til byzone.

I forbindelse med lokalplanprocessen miljøscreener forvaltningen projektet for at afklare, om det medfører væsentlige miljøpåvirkninger og af den grund kræver, at der foretages en miljøvurdering.

Forvaltningen vurderer, at projektet har et begrænset omfang og ikke ændrer områdets eksisterende anvendelse. Forudsat udvalgets godkendelse placeres lokalplanen derfor i en kategori C jf. ABC-kategoriseringen for lokalplaner, med en forventet opstart i 1. kvartal 2025. Der forventes således ikke at blive afholdt borgerinddragelsesproces eller informationsmøde i forbindelse lokalplanudarbejdelsen, men berørte parter og naboer vil blive orienteret forud for høringsfasen.

#### Klimaforhold

Forvaltningen vurderer, at projektet ikke påvirkes væsentligt af klimaforhold. Dog kan det vise sig nødvendigt at reservere areal til forsinkelse af overfladevand fra boligområdet på matr.nr. 17, Bro, Ketting ejerlav, hvilket kan medføre en mindre nedjustering i antallet af forventede boligenheder på grunden.

#### Trafikale forhold

De trafikale forhold vil blive belyst nærmere i forbindelse med miljøscreeningen af projektet.

### **Bevillingsmæssige konsekvenser**

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

## **Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 05-11-2024**

Godkendt.

### **Bilag**

Lokalplanafgrænsning

# Punkt 3: Godkendelse af igangsættelse af lokalplan for et boligområde ved Tennis Allé i Sønderborg

24/16961

## Sagsresumé

Sønderborg Kommune vil udvikle et ubebygget areal i Sundsmark, Sønderborg, der skal udvikles til et attraktivt boligområde med forskellige boligtyper til helårsbeboelse.

Forvaltningen vurderer, at et boligområde er i overensstemmelse med Sønderborg Kommuneplan 2023-2035, hvor området er udlagt til boligformål. Det er derfor ikke nødvendigt at lave et kommuneplantillæg.

Forvaltningen vurderer, at projektet kræver udarbejdelse af en lokalplan for området.

Forudsat udvalgets godkendelse placeres lokalplanen i kategori B jf. ABC-kategoriseringen for lokalplaner, med forventet opstart i 4. kvartal 2024.

Forvaltningen vurderer, grundet projektets omfang, at der skal afholdes en borgercafé eller lign. borgerorienteret møde under den offentlige høring af lokalplanforslaget.

Sagen understøtter Byrådets Vision 2022-2025, om at udvikle bæredygtige boligområder i byerne og skabe rammerne om et godt liv.

Projektet understøtter Arkitektur- og Bevaringspolitikens værdier om bæredygtighed og fremtidssikring samt målsætningen om at skabe områder, der har høj kvalitet, hvad angår arkitektonisk indpasning, funktion og danner rammen om det gode liv.

Ydermere understøtter projektet målet om 2500 nye boligenheder samt om, at blive 77.000 borgere i Sønderborg Kommune inden 2030.

Teknik-, By- og Boligudvalget har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

## Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at godkende

- at der udarbejdes en lokalplan for området mellem Tennis Allé og Sundsmarkvej i Sønderborg.

## Sagsfremstilling

Sønderborg Kommune vil udvikle et ubebygget areal i Sundsmark, Sønderborg, der skal udvikles til et attraktivt boligområde med forskellige boligtyper i 1 – 3 etager til helårsbeboelse.

Forvaltningen vurderer ud fra indledende studier af området, at der er grundlag for ca. 80-90 boligenheder, fordelt i tre forskellige boligtyper. De indledende studier og vurderinger vil være udgangspunktet for udarbejdelse af plangrundlaget

Arealet er delvist ejet af Sønderborg Kommune, samt delvist privatejet. Forvaltningen er i dialog med den private grundejer om mulighederne for en fremtidig udvikling af arealet til boligformål.

Området er kun delvist lokalplanlagt, og projektet kræver, at der udarbejdes en ny lokalplan. Projektområdet ligger i rammeområde 4.4.018.B - Boligområde ved Tennis Allé, som fastlægger områdets anvendelse til boligformål i form af tæt-lav og etageboligbebyggelse, samt regnvands- og klimaanlæg, nærrekreativt areal og fællesareal. Planlægningen vil være i overensstemmelse hermed, og der udarbejdes derfor ikke et kommuneplantillæg.

Området ligger i byzone og forbliver i byzone efter lokalplanudarbejdelsen.

Forslaget til lokalplanafgrænsningen er fastlagt ud fra en samlet vurdering af eksisterende matrikelskel og planforhold.

I forbindelse med lokalplanprocessen miljøscreener forvaltningen projektet for at afklare, om det medfører væsentlige miljøpåvirkninger og af den grund kræver, at der foretages en miljøvurdering.

Forudsat udvalgets godkendelse placeres lokalplanen i kategori B jf. ABC-kategoriseringen for lokalplaner, hvilket betyder, at lokalplanen vedtages administrativt af forvaltningen, medmindre der indgives væsentlige bemærkninger i høringsperioden.

Lokalplanen placeres i kategori B, da anvendelse, stisystemer og udvikling til boligområde vil medføre ændringer af de eksisterende forhold i området og derfor forventes at have offentlighedens interesse. Forvaltningen vurderer derfor, at der skal afholdes en borgercafé eller lign. borgerorienteret møde under den offentlige høring af lokalplanforslaget.

#### Klimaforhold

Forvaltningens indledende screening af projektet har belyst, at større dele af lokalplanområdet er i risiko for oversvømmelse ved større regnhændelser. Derfor vil der være behov for at få udarbejdet en vandhåndteringsplan i forbindelse med lokalplanudarbejdelsen, som skal beskrive, hvordan hverdagsregn og skybrud håndteres i området.

Vandhåndteringsplanen skal samtidig pege på en konkret placering, dimensionering samt landskabelig indpasning af nødvendige anlæg til forsinkelse af overfladevand.

#### Trafikale forhold

Området kan først udnyttes til boligbebyggelse, når en trafikanalyse er gennemført, og den har sandsynliggjort, at en planlagt adgang kan lade sig gøre. Trafikanalysen udarbejdes i forbindelse med opstart af lokalplanprocessen og før miljøscreeningen.

### **Bevillingsmæssige konsekvenser**

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

### **Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 05-11-2024**

Godkendt.

# **Bilag**

Lokalplanafgrænsning

## **Punkt 4: Godkendelse af ekspropriationsvillighed for udvidelse af krydset Nordborgvej/Mads Patent Vej**

24/15031

### **Sagsresumé**

I denne sag anmodes Byrådet om at udtrykke ekspropriationsvillighed forud for kommunens erhvervelse af arealer til de nødvendige udvidelser af krydset Nordborgvej/Mads Patent Vej.

Krydset er i dag adgangsvej til Universe, og fremtidig adgangsvej til Nordborg Resort. For at kunne afvikle trafikken ordentligt, er det nødvendigt at ombygge krydset til et signalreguleret kryds. Der er i budget 2025-2028 givet midler til ombygning af krydset.

Af hensyn til trafik fra nord er det nødvendigt at etablere en venstresvingsbane, og der skal etableres heller til placering af lyskurverne. Der kommer ligeledes en ny dobbeltrettet cykelsti fra resortet, som er indtænkt i krydssets udformning. Det er dermed også nødvendigt, at krydsende cyklister på Nordborgvej, skal have plads til at holde og vente på grønt.

Den nødvendige udvidelse af krydset kræver arealerhvervelse fra 3 lodsejere.

Sagen understøtter Byrådets vision om turisme samt om levende byer, lokalsamfund og fællesskaber, idet den bidrager til at undgå trafikproblemer for turister og fastboende.

Teknik-, By- og Boligudvalget har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen, men idet Skattestyrelsens administrationspraksis i forhold til delegationsadgangen efter ejendomsavancebeskatningslovens § 11, stk. 1, 2. pkt. er uafklaret, forelægges beslutningen om ekspropriationsvillighed derfor for Byrådet.

### **Indstilling**

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at Byrådet godkender

- at der eksproprieres det nødvendige areal fra matr. nr. 7, 2a, 239b samt 75 Lunden, Havnbjerg, til brug for udvidelse af krydset
- at der eksproprieres midlertidige arealer, som skal bruges i anlægsfasen fra matr.nr. 7, 2a, 239b samt 75 Lunden, Havnbjerg.
- at der forinden igangsætning ekspropriation søges indgået aftaler på ekspropriationslignende vilkår med ejerne af matr.nr. 7 Havnbjerg Ejerslav Havnbjerg, 2a, 239b samt 75 Lunden, Havnbjerg.

### **Sagsfremstilling**

Nordborg Resort åbner i 2025, og der er i den henseende foretaget undersøgelser af krydset Nordborgvej og Mads Patent Vej, da stort set al trafik fra Resortet skal afvikles i dette kryds, som også giver adgangsvej til Universe. Det vurderes, at for at kunne få en fornuftig afvikling af trafikken, vil det kræve det en ombygning af krydset til et signalreguleret kryds.

Der er ligeledes undersøgt muligheden for rundkørsel, men dette findes ikke hensigtsmæssigt det pågældende sted.

Af trafikikkerhedsmæssige årsager vurderes det nødvendigt at etablere en venstresvingsbane fra nord ind til Resortet og Universe. Samtidig skal der etableres heller til signalanlæggets udstyr. En fremtidig dobbeltrettet cykelsti fra resortet gør det nødvendigt at etablere plads til ventende cyklister. Alt dette forudsætter en udvidelse af krydset.

I nærværende sag anmodes Byrådet om at udtrykke ekspropriationsvillighed, forud for kommunens erhvervelse af arealer til udvidelsen af krydset. Erhvervelse af disse arealer vil ske ved ekspropriation med hjemmel i Vejloven. Der vil dog forud for en ekspropriation foregå forhandling med lodsejere med henblik på at indgå frivillige aftaler på ekspropriationslignende vilkår.

Det findes ligeledes nødvendigt, af anlægstekniske årsager, at erhverve midlertidig jord til anlægsfasen.

Krydsets fremtidige udformning er skitseret i Bilag 1. Arealerhvervelsesplanen er vedlagt i Bilag 2.

Krydset kan ikke rykkes mod sydvest, da der er en meget stejl skråning. Forskydningen mod nordøst vurderes som det mindst indgribende at gøre.

### **Bevillingsmæssige konsekvenser**

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

### **Bilag**

Bilag er under opdatering/ensretning

### **Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 05-11-2024**

Teknik-, By- og Boligudvalget anbefaler indstillingen.

### **Bilag**

Bilag 1 Krydsets fremtidige udformning

Bilag 2 Oversigt over området og arealerhvervelsesplanen

## Punkt 5: Godkendelse af fremtidig vejstatus for Skeldebro

24/13728

### Sagsresumé

I denne sag anmodes Teknik-, By- og Boligudvalget om at tage stilling til Skeldebros fremadrettede anvendelse. Forvaltningen har skitseret tre scenarier.

Skeldebro, som er en grusvej, blev ødelagt ved stormfloden i oktober 2023, og skaderne på vejen var meget omfattende, og stranden har overtaget vejens plads.

Der foreligger der dog en fysisk og myndighedsmæssig mulighed for genopbygning, hvorfor der skal tages politisk stilling til, om der skal foretages en genopbygning af vejen, om kystsikring skal udføres, eller om der skal ske en tilbagetrækning fra kysten, idet den kystnære vej opgives som vej.

Sagen understøtter Byrådets vision om at skabe levende byer, lokalsamfund og fællesskaber.

Teknik-, By- og Boligudvalget har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

### Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By og Boligudvalget at godkende

- Scenarie 1, at vej og kystsikring ved Skeldebro ikke genopbygges, og at Skeldebro mellem nr. 34 og 40 nedlægges fra offentlig vej til offentlig sti, eller
- Scenarie 2, at vejen genopbygges som grusvej.

### Sagsfremstilling

Skeldebro blev ødelagt ved stormfloden i oktober 2023. Da skaderne var omfattende og da stranden havde overtaget vejens plads, skønnede forvaltningen umiddelbart, at vejen ikke kunne genopbygges.

Genopbygning af vejen blev derfor ikke lagt ind i ansøgningen om stormflodstilskud. Vejen blev i stedet spærret i hver ende. Denne vurdering havde ligeledes baggrund i, at vejstrækningen ikke er nødvendig for at skabe adgang til husene ved stranden, da disse kan tilkøres fra syd.

Vejen benyttes rekreativt til gang og cykling. Gendarmstien forløber ad vejen og inden stormfloden var der parkeringsmulighed for enkelte biler langs vejen.

Ved stormfloden blev en større del dækket af sand og sten, og det må forventes at også denne del ligger delvist beskadiget under sand- og stenlaget.

Skeldebro blev også ødelagt efter en storm i 2017. Efter ødelæggelsen i 2017 blev vejen genopbygget som grusvej. Kystbeskyttelsen består af en spredt stenkastning langs med det mest kystnære vejforløb. På en del af denne strækning er der lagt fiberdug under stenene.

Forvaltningen ser tre mulige scenarier for vejens fremtid:

1. at vej og kystsikring ved Skeldebro ikke genopbygges, og at Skeldebro mellem nr. 34 og 40 nedlægges fra offentlig vej til offentlig sti.

I forhold til risiko for stormflodsskader fremover har det ingen betydning for de tre huse i den sydlige ende af Skeldebro om kystbeskyttelsen af vejen ikke genopbygges, idet kystbeskyttelsen ikke har ligget ud for husene.

2. at vejen genopbygges som grusvej og at kystsikringen retableres  
Genopbygning af vejen (grusvej) skønnes at koste 500.000 kr. Efter forvaltningens nærmere vurdering er det blevet klart, at vej og kystbeskyttelse kan genopbygges 1:1 uden særskilt myndighedstilladelse.

På baggrund af de seneste års erfaringer er denne løsning forbundet med risiko for et løbende reparationsbehov, ud over den almindelige vedligeholdelse.

3. at vejen genopbygges som grusvej og at kystsikringen forstærkes langs Skeldebro.  
Efter stormen i 2017 fik forvaltningen udarbejdet en beskrivelse af et kystbeskyttelses anlæg til opbygning langs Skeldebro. Prisen blev anslået til 10.000 – 12.000 kr./m. En tilsvarende meterpris skønnes i dag at være 13.000 – 15.000 kr./m.  
Genopbygning af vej og kystbeskyttelse skønnes at udgøre en samlet udgift på 2,4 mio. kr. inkl. kystbeskyttelses anlæg på ca. 130 meter.  
Denne løsning kræver tilladelse til yderligere kystbeskyttelse, og udgiften hertil er relativt høj, sammenholdt med vejens begrænsede betydning. Den myndighedsmæssige behandling af et kystbeskyttelses anlæg kan ligeledes være omfattende, fx hvis der ønskes en forstærkning af anlægget. En forstærkning vil blive nødvendig på længere sigt, hvis vejen ønskes opretholdt til bilkørsel.

Skeldebro ligger udsat. Den ødelagte del af Skeldebro ligger 5-7 meter fra vandkanten, og omtrent i kote 2. Den ødelagte del af vejen har før stormfloden fungeret som adgangsvej nordfra (fra Broager og Dynt) til Skeldebro 40, 42 og 44. Uden denne mulighed skal disse ejendomme tilkøres sydfra, hvilket giver et minuts ekstra køretid for ekstra 1,2 km.

Græsmarkerne på landsiden af den ødelagte del af Skeldebro kan fortsat tilkøres via de intakte dele af Skeldebro.

Samlet set anbefaler forvaltningen scenarie 1, at den ødelagte del af Skeldebro ikke genopbygges, at den nedlægges som offentlig vej og overgår til offentlig sti, samt at skiltningen med blind vej bibeholdes.

## **Bevillingsmæssige konsekvenser**

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at hvis scenarie 1 godkendes, har det ingen bevillingsmæssige konsekvenser, men hvis scenarie 2 eller 3 godkendes, skal der findes finansiering til genopbygning af vejen.

## **Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 05-11-2024**

Scenarie 2 godkendt.

### **Bilag**

Kortbilag til sag om fremtidig vejstatus

# Punkt 6: Godkendelse af nedrivning af en bevaringsværdig bygning på Agervang 4, Sønderborg

24/13311

## Sagsresumé

Ejeren af ejendommen på Agervang 4, 6400 Sønderborg har ansøgt om tilladelse til nedrivning af en bevaringsværdig bygning.

Å

Bygningen på Agervang 4 er registreret med en bevaringsværdi på 3 (høj bevaringsværdi) i henhold til SAVE-skalaen. Det betyder, at bygningen ikke må nedrives, før nedrivningen har været offentligt bekendtgjort, og kommunen har meddelt ejeren, om den vil nedlægge forbud jf. planlovens § 14 mod nedrivning.

Å

Nedrivningen har været i seks ugers offentlig høring i perioden den 26. juli 2024 til den 8. september 2024. Der er ikke kommet nogen bemærkninger under den offentlige høring.

Å

Forvaltningen anbefaler, at der meddeles tilladelse til nedrivning af bygningen på Agervang 4, 6400 Sønderborg.

Å

Forvaltningen anbefaler, at der i forbindelse med kommuneplanrevisionen udarbejdes en kulturmiljøanalyse af området med henblik på at udpege det som et værdifuldt kulturmiljø, for at fastlægge rammerne for fremtidig bevaring og udvikling inden for kulturmiljøet.

Å

Sagen understøtter arkitektur- og bevaringspolitikken om at udvikle bæredygtige byer og lokalsamfund med fokus på fremtiden samt at udnytte unikke lokale potentialer og kulturhistorie.

Å

Teknik-, By- og Boligudvalget har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

## Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at godkende

- nedrivning af bygningen på Agervang 4, 6400 Sønderborg.

## Sagsfremstilling

Ejeren af Agervang 4, 6400 Sønderborg, har ansøgt om tilladelse til nedrivning af en bevaringsværdig bygning på ejendommen, opført omkring 1936. Der er i 2016 givet nedrivningstilladelse til en tilsvarende bygning på samme matrikel, der har fremstået som en spejling, ligeledes opført i 1936.

Å

Baggrunden for ansøgningen er, at bygningen er blevet overflødig for Sønderborg Sygehus under Region Syddanmark, som derfor ikke ønsker den i den fremtidige drift. De ønsker derfor bygningen nedrevet og vil efterlade området ubebygget med en gråsplåne.

Å

Bygningen på Agervang 4 er registreret med bevaringsværdi på 3 (høj bevaringsværdi) i henhold til SAVE-skalaen. Det betyder, at bygningen ikke må nedrives, før nedrivningen har været offentligt bekendtgjort, og Sønderborg

Kommune har meddelt ejeren, om den vil nedlægge forbud jf. planlovens § 14 mod nedrivning.

Å

Konsekvensen af et forbud mod nedrivning

Konsekvensen af et forbud vil være, at kulturmiljøet og de kulturhistoriske værdier, der knytter sig til bygningens ydre fremtræden, bevares i videst muligt omfang. Derved vil bygningen forblive et vidnesbyrd om kulturmiljøets historie. Desuden er der et vigtigt bæredygtighedsperspektiv i at bevare, renovere og transformere tiloversblivende bygninger i samfundet, og det vurderes, at Agervang 4, har potentiale til at blive genanvendt i en ny funktion.

Å

Et forbud vil betyde, at der nedlægges forbud mod nedrivning efter planlovens § 14. Dette indebærer, at der inden for 6 måneder skal udarbejdes og politisk godkendes et lokalplanforslag med bevarende bestemmelser, som skal sikre Agervang 4 mod nedrivning.

Å

Såfremt forbud mod nedrivning fastholdes efter vedtagelse af lokalplanen, kan ejeren, jf. planlovens § 49, stk. 1, forlange ejendommen overtaget af kommunen mod betaling. Ifølge planlovens § 49, stk. 2 påhviler overtagelsespligten dog kun kommunen, hvis der er et væsentligt misforhold mellem ejendommens afkastningsgrad og afkastningsgraden for ejendomme med en lignende beliggenhed og benyttelse, som ikke er omfattet af et nedrivningsforbud. Grundlaget for kommunens overtagelsespligt vurderes af Taksationskommissionen.

Å

Forvaltningen vurderer ikke, at der er tungtvejende grundlag for overtagelse, men der findes dog en væsentlig sandsynlighed i forhold til tidligere praksis fra Taksationskommissionen. Bygningen er komplet og kan istandsættes på lige fod med andre ældre bygninger. Bygningens bevaringsværdier er registreret i 1990 i forbindelse med Kommuneatlas Sønderborg, der blev udarbejdet mellem 1989 og 1991.

Å

Konsekvensen af en tilladelse til nedrivning

Nedrivning af bygningen vil påvirke områdets struktur og historiske karakter, hvor den i sammenhæng med kulturmiljøets andre bygninger danner en autentisk helhed, som vidner om sygehusets udvikling gennem mere end 100 år. Forvaltningen vurderer dog, at nedrivningen kun i begrænset omfang vil påvirke oplevelsen af kulturmiljøet, da de bygninger, som bygningen oprindeligt var opført i sammenhæng med, er blevet nedrevet. Bygningen indgår derfor ikke længere i en bebyggelsesmæssig helhed.

Å

Forvaltningen anbefaler, at der meddeles tilladelse til nedrivning af bygningen på Agervang 4, da den ikke vurderes at være en unik repræsentant for kulturmiljøet.

Å

Med baggrund i ovenstående vurderer forvaltningen, at et forbud jf. planlovens § 14 og udarbejdelse af en lokalplan for ejendommen ikke bør prioriteres.

Å

Selvom Agervang 7 i sig selv ikke vurderes at være af væsentlig karakter for det omkringliggende miljø, er der flere betydningsfulde bygninger med væsentlige bevaringsinteresser.

Forvaltningen anbefaler derfor, at der i forbindelse med kommuneplanrevisionen udarbejdes en kulturmiljøanalyse af området med henblik på at kortlægge sammenhængen mellem disse bygninger og udpege området som et værdifuldt kulturmiljø, for at fastlægge rammerne for fremtidig bevaring og udvikling inden for området. Kulturmiljøanalysen udarbejdes i samarbejde med Museum Sønderjylland.

Å

Området er særligt vigtigt for Sønderborg, da det afspejler en central del af sygehusets og byens historie, præget af både krige og skiftende magtforhold. Udpegningen af kulturmiljøet skal derfor kortlægge de bygninger, der er en del af denne historiske fortælling, fra de tyske sygehusbygninger og lejlighederne fra 1930'erne til de nyere bygninger

fra 1970'erne. Kulturmiljøets afgrænsning vil blive præciseret i det videre forløb. Kulturmiljøanalysen skal desuden vurdere, hvor og hvordan sygehusområdet kan udvikles i fremtiden, så nye lag kan tilføjes området samtidig med, at de bevaringsværdige bygninger bevares. Dette kan blandt andet omfatte nye boligområder, hvor det skal undersøges, hvordan de i både volumen og udformning kan passe ind i det eksisterende miljø, hvilket vil bidrage til en levende udviklingshistorie.

Å

Nedrivningen har været i seks ugers offentlig høring i perioden den 26. juli 2024 til den 8. september 2024. Der er ikke kommet nogen bemærkninger under den offentlige høring.

### **Bevillingsmæssige konsekvenser**

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Å

### **Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 05-11-2024**

Godkendt.

### **Bilag**

Agervang 4\_Bygningsbeskrivelse og bevaringsværdi

Bilag - Agervang 4

# Punkt 7: Godkendelse af realitetsbehandling af solcelleprojekt ved Vester Sottrup

24/10783

## Sagsresumé

Sønderborg Kommune har modtaget en ansøgning fra en energivirksomhed om at etablere et solcelleanlæg ved Vester Sottrup.

Der er gennemført forhåndsdialog, herunder to borgermøder og fire dialogmøder med en særligt nedsat gruppe med frivillige borgere fra lokalområdet samt energivirksomheden og forvaltningen.

Forudsat udvalgets godkendelse fremlægger forvaltningen sag om igangsættelse af lokalplanproces på næstkommende udvalgs møde.

Projektet understøtter Byrådets Vision om at støtte den grønne omstilling og arbejdet med at nå målet om CO2-neutralitet i 2029, idet projektet vil øge produktionen af vedvarende energi i kommunen med 96.000 megawatt-timer pr. år. Projektet understøtter dermed også ProjectZero.

Teknik-, By, og Boligudvalget har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

## Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at godkende

- at forvaltningen realitetsbehandler ansøgning om solcelleanlæg ved Vester Sottrup.

## Sagsfremstilling

Sønderborg Kommune har modtaget en ansøgning fra en energivirksomhed om at etablere et solcelleanlæg på 85 hektar ved Vester Sottrup. 66 hektar af arealet foreslås anvendt til solcellepaneler, interne serviceveje, teknisk udstyr og lignende. Otte hektar foreslås anvendt til naturområde med friluftstiltag. Ca. 11 hektar anvendes til teknikområde, interne serviceveje, eksisterende natur, nye beplantningsbælter og stier. Anlægget forventes at opnå en effekt på ca. 96 megawatt og en forventet produktion på 96.000 megawatt-timer pr. år svarende til strømforbruget for ca. 20.000 husstande. Projektarealet ligger i et område med særlige drikkevandsinteresser.

Der vil blive etableret afskærmende beplantning omkring hele projektarealet. Dette for at sikre, at solcelleanlægget ikke virker skæmmende i landskabet eller for de omkringboende.

### Forhåndsdialog

Teknik-, By- og Boligudvalget godkendte på mødet den 5. december 2023 en proces for forhåndsdialog, som skal sikre at lokalrådets borgere involveres i det enkelte vedvarende energiprojekt forud for igangsætning af planarbejde for projektet. Processen omfatter to borgermøder og et antal dialogmøder med en særligt nedsat gruppe med frivillige borgere fra lokalområdet samt energivirksomheden og forvaltningen.

Første borgermøde blev afholdt den 20. juni 2024. Her beskrev energivirksomheden sit foreløbige projektforslag og tilbud om lokalt strømsalg. Dernæst blev fire dialogmøder afholdt fra juli til september 2024. På dialogmøderne har de ti

deltagende borgere særligt haft fokus på ud- og indsyn fra naboerne til projektet samt på hvorvidt et solcelleanlæg kan risikere at forurene grundvandet. Forudsat udvalgets godkendelse vil forvaltningen stille krav til energivirksomheden om at dokumentere, at solcelleanlægget ikke vil medføre forurening af grundvandet. En række spørgsmål vedrørende rekreative muligheder og økonomisk merværdi til lokalområdet blev ligeledes drøftet. Andet borgermøde blev afholdt den 2. oktober 2024. Her blev det tilpassede projektforslag fremlagt for de fremmødte, ligesom nogle af borgerne fra dialoggruppen beskrev deres arbejde i gruppen.

Det nye projektforslag rummer følgende elementer:

- Natur- og friluftstiltag - tegnet ind i vedlagte situationsplan
  - Det østvendte beplantningsbælte flyttes til højderyggen, så det giver bedst mulig visuel afskærmning
  - Naturområdet indrettes med nye beplantninger og vandhuller, som giver plads til ny flora og fauna
  - Madpakkehus
  - Udkigstårn
  - Borde-bænke
  - Fuglepæle
  - Snørklede stier
  - Informationsskilte
  - Klippet græs til leg
  - Frugttræer og bærbuske
  - Nye vandhuller
  - Ny rundtur
- Økonomisk merværdi – se yderligere oplysninger i vedlagte beskrivelse
  - Lokalt strømsalg fra energivirksomheden til helårsbeboelser inden for en afstand af 1,5 km fra anlægget i en periode på 10 år
  - Årligt driftstilskud i hele anlæggets levetid på 750 kr. pr. megawatt til lokal forening der repræsenterer lokalområdet. Foreningen er endnu ikke udpeget.

Alle disse tiltag finansieres af energivirksomheden uden for Grøn pulje.

Ud over ovennævnte tiltag skal energivirksomheden, jf. VE-loven, indbetale til en Grøn pulje for anlægget. Det skitserede anlæg vil give ca. 7 mio. kr. fra projektet, som borgere og foreninger kan søge til projekter i lokalområdet.

Forudsat udvalgets godkendelse fremlægger forvaltningen sag om igangsættelse af lokalplanproces på næstkommende udvalgs møde.

Det bemærkes, at alle referater, bilag og præsentationer fra borgermøderne og dialogmøderne ligger offentligt tilgængelige på [Sønderborg Kommunes klimaportal under Solceller og vindmøller/Se status/Afholdte borgermøder/Solceller ved Vester Sottrup](#).

## **Bevillingsmæssige konsekvenser**

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

## **Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 05-11-2024**

Godkendt.

## **Bilag**

Præsentation til borgermøde 2 d. 2. oktober 2024

## **Punkt 8: Godkendelse af takster for budgetåret 2025**

24/3426

### **Sagsresumé**

Budgettet for 2025 er nu vedtaget, og taksterne for 2025 skal godkendes inden budgetårets start og offentliggørelse.

Teknik-, By- og Boligudvalget har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

### **Indstilling**

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at godkende

- de fremsendte forslag til takster for 2025.

### **Sagsfremstilling**

Budgettet for 2025 er nu vedtaget, og de kommunale takster, der gælder for borgerne for 2025, skal godkendes inden budgetårets start og offentliggørelse af takstoversigten.

For at sikre en generel åbenhed og information om de kommunale takster, der gælder over for borgerne, skal der udarbejdes en takstoversigt til budgettet. Det er obligatorisk at udarbejde en takstoversigt til det vedtagne budget.

Med udgangspunkt i det vedtagne budget 2025 er der udarbejdet vedhæftet takstblad indenfor Teknik-, By- og Boligudvalgets område.

Som følge af budgetaftale 2025-2028 forhøjes sagsbehandlingsbidraget vedrørende store projekter, og der fremlægges særskilt sag i december til godkendelse af taksten for 2025.

Taksterne er enten uændrede eller reguleret ved almindelige prisfremskrivning, med undtagelse af:

Hardeshøj-Ballebro færgefart

Taksterne stiger generelt på tværs af alle billettyper, med undtagelse af billet til barn, med mellem 2 og 17 pct., svarende til 5-10 kr. Opfyldningspakker til pendlerkort forbliver dog uændret.

### **Bevillingsmæssige konsekvenser**

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

### **Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 05-11-2024**

Godkendt.

### **Bilag**

Takstblad for budget 2025 TBB

# Punkt 9: Godkendelse af tredje bevillingsrevision 2024 - Teknik-, By- og Boligudvalget

22/77232

## Sagsresumé

Tre gange i 2024 følger Byrådet op på hvilke bevillinger, der skal gives som konsekvens af eventuelle ændringer i økonomien.

Til tredje bevillingsrevision viser forvaltningens gennemgang, at Teknik-, By- og Boligudvalgets driftsbudget 2024 samlet skal øges med 1,389 mio. kr. og anlægsbudgettet i 2024 skal øges med 17,490 mio. kr.

Byrådet har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

## Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget, at Byrådet godkender

- at Teknik-, By- og Boligudvalgets driftsbudget øges med 1,389 mio. kr. i 2024 og reduceres med -0,030 mio. kr. i 2025-2027 finansieret af kassen
- at Teknik-, By- og Boligudvalgets anlægsbudget i 2024 øges med 17,490 mio. kr., hvoraf -3,110 mio. kr. finansieres af rådighedsbeløb, 1,776 mio. kr. finansieres af andre udvalgsområder og 18,824 mio. kr. finansieres af kassen
- at Teknik-, By- og Boligudvalgets anlægsbudget i 2025 reduceres med -2,275 mio. kr. og i 2027 øges med 5 mio. kr. finansieret af kassen
- at der netto overføres anlægsmidler fra 2024 til 2025 og 2026 for henholdsvis 60,678 mio. kr. og 13,546 mio. kr.

## Sagsfremstilling

Der sker opfølgning af økonomi i de månedlige ledelsesinformationer (LIS), hvor afvigelser og forventet regnskab forelægges til orientering for fagudvalg, Økonomiudvalg og Byrådet.

Ud over den månedlige opfølgning på ledelsesinformationen, foretages der årligt et antal bevillingsrevisioner.

Økonomiudvalget har, i forbindelse med godkendelse af budgethandleplanen 2025-2028 i marts 2024, besluttet, at der foretages tre bevillingsrevisioner for 2024.

Ved bevillingsrevisionerne træffes der beslutning om de bevillingsmæssige ændringer, som blandt andet fremgår af de månedlige ledelsesinformationer.

Bevillingsrevisionerne i 2024 forelægges politisk på følgende tidspunkter:

	Uge 15/16 (april)	Fagudvalg
Første bevillingsrevision	17. april	Økonomiudvalg
	24. april	Byråd
	Uge 33 (august)	Fagudvalg
Anden bevillingsrevision	21. august	Økonomiudvalg
	28. august	Byråd
Tredje bevillingsrevision	Uge 45 (november)	Fagudvalg

20. november	Økonomiudvalg
27. november	Byråd

Ved 2. bevillingsrevision 2024 blev der etableret en pulje på 30,6 mio. kr. primært til forventede merudgifter vedrørende stormfloden. Aktuelt vurderes udgifterne til genopretning efter stormfloden at være på et væsentligt lavere niveau.

Puljen indgår som en del af finansiering af udgifterne i 3. bevillingsrevision 2024 og bidrager til den styrkede kassebeholdning.

Direktionens forslag til den samlede bevillingsrevision er vedlagt til orientering.

Bevillingsniveauet på driften er på det enkelte politikområde inden for hvert udvalg.

Flytning af budgetter mellem politikområder, både inden for eget udvalg og mellem de enkelte udvalg, skal ligeledes forelægges ved bevillingsrevisionerne.

Forvaltningerne har nedenstående ændringer til det korrigerede driftsbudget i 2024, som øges med i alt 1,389 mio. kr., som finansieres af kassen.

I 1.000 kr.

Politikområde	2024
03 Kommunale ejendomme	
Afledning af overfladevand kunststofgræsbane Sønderborg (påbud)	100
08 Veje og trafik	
Færgen Hardeshøj-Ballebro – mindre indtægter i forhold til indtægtsbudget	700
Bortfald af huslejeindtægt Under Broen 1 (solgt pr. 18.09.2024)	42
Bortfald af huslejeindtægt matr. 5198, 3055 og 5224 Sundgade (solgt pr. 29.02.2024)	22
Bortfald af huslejeindtægt matr. 80, 94 og 327 Augustenborg (solgt pr. 01.07.2024)	25
Kystbeskyttelse – Sønderborg Havn (etape 1)	500
I alt	1.389

Fra 2025 og frem reduceres driftsbudgettet med -0,030 mio. kr. som følge af tilbageførsel af bevilling – forventet merudgift til drift af legeplads efter genetablering jf. lukket punkt BY 26.06.2024.

Forvaltningen har følgende ændringer på anlæg, som øges med i alt 17,490 mio. kr.

Teknik-, By- og Boligudvalgets anlægsbudget ændres med -3,110 mio. kr., som finansieres af rådighedsbeløb under Økonomiudvalget.

I 1.000 kr.

Politikområde	2024
05 Bosætning og byggeri	
Salg af Under Broen 1 og 3, merindtægt finansieret ved frigivelse af rådighedsbeløb for salg af grunde under Økonomiudvalget	-1.200
Johanne Hansens Vej 2. etape, merindtægt finansieret ved frigivelse af rådighedsbeløb for salg af grunde under Økonomiudvalget	-1.910
I alt	-3.110

Teknik-, By- og Boligudvalgets anlægsbudget øges med 1,776 mio. kr., som finansieres ved omplacering mellem udvalg.

I 1.000 kr.

Politikområde	2024
03 Kommunale ejendomme	
Bygningsrenoveringspulje 2024, mindreforbrug vedr. anlæg til Hørup daginst. Bygadens børnegård – renov/tilbygning under BUU, pol.omr. 14 føres retur	176
15 Undervisning	
Renovering af Dybbøl-Skolen tilføres midler til nye døre fra BUU – fra anlæg	1.000
Renovering af Dybbøl-Skolen tilføres midler til nye døre fra BUU – fra drift	600
I alt	1.776

Teknik-, By- og Boligudvalgets anlægsbudget øges med 18,824 mio. kr. i 2024, reduceres med -2,275 mio. kr. i 2025 og øges med 5 mio. kr. i 2027, som finansieres af kassen.

I 1.000 kr.

Politikområde	2024	2025	2027
05 Bosætning og byggeri			
Køb af ejendom (BY 25-09-2024) - Vandrehjem	15.032		
Tilbageførsel af bevilling – Salg af areal jf. lukket punkt BY 26.06.2024. Salg ikke længere aktuelt.	500		
08 Veje og trafik			
Tilbageførsel af bevilling – Genetablering af legeplads jf. lukket punkt BY 26.06.2024. Genetablering af legeplads ikke længere aktuelt.	-250		
Stormflod – udgifter der er tilskudsberettigede	17.100		
Stormflod – forventet tilskud		-4.275	
Bevilling givet af Byrådet – rest pr. ult. 2023	-14.258		

Stormflod – forventede udgifter til færdiggørelser – ikke tilskudsberettiget (evt. kystsikring i 2026/2027 er der ikke truffet beslutning om)	700	2.000	
I relation til omdannelse af Nørager – stiforbindelse til midtbyen og kanaliseringsanlæg – krydset Nørrekobbel – Damgade/Stråbjergvej			5.000
I alt	18.824	-2.275	5.000

Derudover skubbes anlægsmidler på -60,678 mio. kr. fra 2024 til 2025 og -13,546 mio. kr. fra 2024 til 2026. Der henvises til bilag for yderligere specifikation af hvilke anlæg, der ligger under de enkelte politikområder.

I 1.000 kr.

Politikområde	2024	2025	2026
03 Kommunale bygninger	8.267	-8.267	0
05 Bosætning og byggeri	-19.867	19.867	0
08 Veje og trafik	-35.207	21.661	13.546
10 Kultur, idræt og fritid	-400	400	0
15 Undervisning	-27.017	27.017	0
I alt	-74.224	60.678	13.546

## Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at hvis indstillingen godkendes, skal der gives nedenstående bevillinger.

Bevillingspåtegning (i 1.000 kr.)

	Politik område	Budget år 2024	Overslags år 1	Overslags år 2	Overslags år 3
Drift	03	100			
	08	1.289	-30	-30	-30
Anlæg/ Rådighedsbeløb	03	8.443	-8.267		
	05	-7.445	19.867		
	08	-31.915	19.386		
	10	-400	400	13.546	5.000
	15	-25.417	27.017		

Finansiering via:

Drift andetsteds

Anlæg/Rådighedsbeløb	ØU	3.110
andetsteds	BUU	-1.776

Afsat rådighedsbeløb

Låneoptagelse

Afdrag og renter af nye  
lån

Kassebeholdning	01	54.011	-58.373	-13.516	-4.970
-----------------	----	--------	---------	---------	--------

## **Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 05-11-2024**

Teknik-, By- og Boligudvalget anbefaler indstillingen.

### **Bilag**

Samlet oversigt over 3. bevillingsrevision 2024

## **Punkt 10: Lukket: Drøftelse af fremtidige scenarier for færgeoverfarten Ballebro/Hardeshøj**

23/38851

# Punkt 11: Drøftelse af scenarie for gadelys om natten

22/35977

## Sagsresumé

Teknik-, By- og Boligudvalget får på baggrund af budgetforlig 2025-2028 tilført 1,0 mio. kr. i 2025 og overslagsårene med det formål, at udvalget revurderer den tidligere beslutning om at slukke for gadebelysningen i nattetimerne.

Udvalget besluttede på mødet den 16. oktober 2024 at annullere natslukningen i hele kommunen i den resterende del af 2024. Under det foreliggende dagsordenpunkt genbesøger og drøfter udvalget forskellige scenarier for gadebelysning i Sønderborg Kommune for 2025 og frem.

Natslukning af gadelys har både ophæng til Byrådets Vision om grøn omstilling og levende byer, lokalsamfund og fællesskaber.

## Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at drøfte

- de forskellige scenarier for gentænding af gadelys om natten i Sønderborg Kommune

## Sagsfremstilling

Forvaltningen har udarbejdet forskellige scenarier for gentænding af gadelys om natten i tidsrummet kl. 00-05.00 i Sønderborg Kommune samt redegjort for den tilhørende økonomi for hvert scenarie. I forhold til den tidligere sag med scenarier, som udvalget tidligere har behandlet, er kWh-prisen blevet reguleret, hvilket har betydet, at de årlige ekstra omkostninger til elforbruget er steget.

Scenarierne er tilpasset efter, hvad der er teknisk muligt i forhold til tændingsområder, som ikke kræver en større ombygning af anlægget.

### Tekniske udfordringer

Scenarierne omfatter hele byer, der understøtter den måde, som tændsystemet er opbygget på. Dermed vil en annullering af natslukningen kunne foretages ved hjælp af en omprogrammering af tændsystemet. Selve arbejdet kan udføres fra en pc, og omkostningen estimeres til at være mindre end 10.000 kr. Derfor er scenarierne udarbejdet på baggrund af hele byer for at understøtte tændsystemets opbygning.

Hvis scenarierne derimod var mindsket til at omhandle alene bymidte/havneområdet, ville det kræve en større ombygning af tændsystemet med ændringer i de fleste master og i tændskabene. Endvidere vil det kræve et større analysearbejde at undersøge, hvad en sådan ombygning af vejbelysningsanlægget vil koste.

Tabel 1. Estimerede meromkostninger for hvert scenarie

Scenarie	Implementeringsomkostning ved scenarie (engangsbeløb)	Ekstra omkostning til elforbrug pr. år	Ekstra udledning af CO <sub>2</sub> i ton pr. år.
----------	---	--	---

Scenarie 1: Annullere natslukning i Sønderborg by	10.000 kr.	451.215 kr.	33 ton CO2
Scenarie 2A: Annullere natslukning i Sønderborg, Gråsten, Nordborg (større byer).	10.000 kr.	729.869 kr.	53 ton CO2
Scenarie 2B: Annullere natslukning i Sønderborg, Gråsten, Nordborg natten mellem torsdag-fredag, fredag-lørdag og lørdag-søndag (større byer).	25.000 kr.	311.944 kr.	23 ton CO2
Scenarie 3: Annullere natslukning i Sønderborg, Gråsten, Nordborg, Broager, Dybbøl, Hørup, Augustenborg og Guderup (større og mellemstore byer).	15.000 kr.	1.053.901 kr.	76 ton CO2
Scenarie 4: Annullere natslukningen i hele kommunen.	30.000 kr.	1.418.835 kr.	103 ton CO2
Scenarie 5: Natslukning af gadelys i Sønderborg Kommune, som det er idag.	0 kr.	0 kr.	0 ton CO2

\*Det bemærkes, at ekstraomkostningerne til elforbruget er udregnet på prisen pr. kWh i september 2024. Prisen inkluderer spotpris for el, nettariff og elafgift.

Da Sønderborg Kommune har en vision om grøn omstilling, vurderer forvaltningen, at det også er relevant at se på, hvilken betydning en ændring/annulering har på kommunens klimaaftryk i form af CO2-udledning. Dette i lyset af, at Sønderborg Kommune har en vision om CO2-neutralitet i 2029. I ovenstående tabel ses blandt andet den ekstra udledning af CO2 pr. år ved de enkelte scenarier.

#### Effektiviseringskrav fra de budgetreducerende tiltag

I perioden 2013-2017 er ca. 65 pct. af belysningen i kommunens vejbelysningsanlæg udskiftet til LED-armaturer. Udskiftning til LED-armaturer er for nuværende sat i bero, da der ikke er afsat anlægsmidler til udskiftning af de resterende 35 pct. Dette er dog en forudsætning for indfrielse af effektiviseringskravet fra de budgetreducerende tiltag 2021-2024. Her fremgår udskiftningen for den resterende del af armaturerne til LED, med et effektiviseringskrav på 1 mio. kr. fra 2024. Da udskiftningen ikke er sket, kan denne effektivisering ikke realiseres. En fortsat natslukning vil kunne bidrage til hel eller delvis realisering af dette effektiviseringskrav. Teknik-, By- og Boligudvalget er oplyst om, at de 1,0 mio. kr. stadigvæk ikke er indfriet.

Den manglende reovering/udskiftning af de resterende 35 pct. af armaturerne til LED kan ske ved en anlægsinvestering på ca. 27 mio. kr. til 1:1 udskiftning af armaturerne og ca. 14,4 mio. kr. (estimeret i efteråret 2023) til kabellægning af luftledningsanlæg m.v. Dermed kan hele vejbelysningsanlægget være tændt samt dæmpet om natten, og der vil derved kunne opnås en årlig energibesparelse på ca. 1,9 mio. kWh i forhold til det samlede elforbrug i 2022, inden natslukningen.

Derudover har forvaltningen oplevet uforholdsmæssigt mange driftsfejl de seneste år, hvilket også forventes at normalisere sig i forbindelse med renoveringen af den sidste del af vejbelysningsanlægget.

På baggrund af Teknik-, By- og Boligudvalgets drøftelse og input på udvalgsrådet udarbejder forvaltningen et beslutningsoplæg til decembermødet.

### **Bevillingsmæssige konsekvenser**

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

### **Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 05-11-2024**

Drøftet.

# Punkt 12: Orientering om ledelsesinformation 2024 - ultimo september

24/5073

## Sagsresumé

Ledelsesinformationen giver et overblik over, hvordan økonomien og aktiviteter ser ud for det enkelte udvalg i løbet af året.

Samlet forventes der balance på områderne under Teknik-, By- og Boligudvalget i 2024, idet det forventede regnskab er inden for et spænd på +/- 1 pct. af det korrigerede budget.

Sønderborg Kommune har, på baggrund af de definerede kriterier i Stormflodspuljen, ansøgt Miljøstyrelsen om støtte til stormflodsrelaterede udgifter for 60,235 mio. kr. Kommunen har den 26. juni 2024 modtaget tilsagn fra Stormflodspuljen på 15,058 mio. kr. svarende til 25 pct. af det ansøgte beløb. Kriterie for modtagelse af støtte er, at udgiften skal være afholdt i 2024. Byrådet har på møderne i december 2023 og marts 2024 meddelt anlægsbevillinger på samlet 14,553 mio. kr. til håndtering af udgifterne til stormflodsskaderne. På møde den 8. oktober 2024 har Teknik-, By- og Boligudvalget godkendt en anden og billigere genopretning af vejen til Kegsnæs, end den løsning der dannede grundlag for ansøgningen i Stormflodspuljen. Ligeledes har andre forventede skader vist sig ikke af være til stede eller ikke, at være så omfattende som først antaget. Forvaltningen har i den forbindelse også kvalitetssikret udgifterne til de øvrige projekter, der er ansøgt i Stormflodspuljen. Denne gennemgang har resulteret i en ny forventet udgift i 2024 på 16,1 mio. kr., hvilket vil medføre tilskud fra Stormflodspuljen på ca. 4 mio. kr. Den bevillingsmæssige tilretning heraf medtages i 3. bevillingsrevision 2024.

Eventuelle mer- eller mindreforbrug på det takst- og brugerfinansierede område overføres til 2025.

## Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at tage

- orienteringen til efterretning.

## Sagsfremstilling

Opfølgning på ledelsesinformationen sker hver måned for de enkelte udvalg, hvor der gives en status på og forventning til årets resultat.

Resultatet for Teknik-, By- og Boligudvalgets område ultimo september viser et forbrug på 191,2 mio. kr. svarende til 76,4 pct. af det korrigerede budget.

Forventet regnskab for de enkelte områder er følgende:

Politikområde 03 Kommunale ejendomme:

- Der forventes balance.

Politikområde 05 Bosætning og Byggeri:

- Der forventes balance.

Politikområde 08 Veje og Trafik:

- Der forventes balance.

Sønderborg Kommune har, på baggrund af de definerede kriterier i Stormflodspuljen, ansøgt Miljøstyrelsen om støtte til stormflodsrelaterede udgifter for 60,235 mio. kr. Kommunen har den 26. juni 2024 modtaget tilsagn fra Stormflodspuljen på 15,058 mio. kr. svarende til 25 pct. af det ansøgte beløb. Kriterie for modtagelse af støtte er, at udgiften skal være afholdt i 2024. Byrådet har på møderne i december 2023 og marts 2024 meddelt anlægsbevillinger på samlet 14,553 mio. kr. til håndtering af udgifterne til stormflodsskaderne. På møde den 8. oktober 2024 har Teknik-, By- og Boligudvalget godkendt en anden og billigere genopretning af vejen til Kegnæs, end den løsning der dannede grundlag for ansøgningen i Stormflodspuljen. Ligeledes har andre forventede skader vist sig ikke at være til stede eller ikke, at være så omfattende som først antaget. Forvaltningen har i den forbindelse også kvalitetssikret udgifterne til de øvrige projekter, der er ansøgt i Stormflodspuljen. Denne gennemgang har resulteret i en ny forventet udgift i 2024 på 16,1 mio. kr., hvilket vil medføre tilskud fra Stormflodspuljen på ca. 4 mio. kr. Den bevillingsmæssige tilretning heraf medtages i 3. bevillingsrevision 2024.

Det bemærkes, at områderne under Økonomiudvalget viser et forbrug på 87,4 mio. kr. svarende til 70,9 pct. af det korrigerede budget.

### **Bevillingsmæssige konsekvenser**

Økonomi- og Arbejdsmarkedsudvalget oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

### **Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 05-11-2024**

Taget til efterretning.

### **Bilag**

LIS drift TBB ultimo september 2024

# Punkt 13: Orientering om status på udmøntningsplan 2024-2027

22/77232

## Sagsresumé

Byrådet godkendte den 11. oktober 2023 budgettet for 2024 og overslagsårene 2025-2027.

Forvaltningen har efterfølgende udarbejdet en udmøntningsplan for budgettet, som dels definerer den udvalgmæssige og administrative forankring og dels danner grundlag for opfølgning i løbet af året. Af udmøntningsplanen fremgår ligeledes uafsluttede elementer, der er videreført fra tidligere udmøntningsplaner.

Vedlagt er forvaltningens status på udmøntningsplanens elementer pr. oktober 2024.

## Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By og Boligudvalget at tage

- orienteringen til efterretning.

## Sagsfremstilling

Byrådet godkendte den 11. oktober 2023 budgettet for 2024 og overslagsårene 2025-2027. Budgetaftalen indeholder en række politiske prioriteringer understøttet af budgetudvidelser såvel som reduktioner på udvalgte budgetposter.

Herudover er der med budgetaftalen besluttet en række øvrige elementer uden direkte tilknytning til budgettet. Det drejer sig om forskellige områder, der ønskes analyseret og/eller styrket gennem særlig opmærksomhed i budgetperioden.

Med henblik på den fremadrettede udmøntning af budgettets elementer godkendte Økonomiudvalget den 22. november 2023 udmøntningsplanen. Status på udmøntningsplanen vil blive fremlagt for Økonomiudvalget første gang den 21. februar 2024 og herefter i april, august, oktober og december. Fagudvalgene orienteres første gang på marts-møderne i 2024 og herefter i maj, september og november.

Udover elementerne for budgettet for 2024, så indeholder orienteringen også de uafsluttede elementer fra tidligere udmøntningsplaner.

Status på udmøntningsplanens enkelte elementer pr. oktober 2024 fremgår af bilag.

I forbindelse med den første opfølgning på udmøntningsplanen for budget 2024-2027 har forvaltningen udarbejdet en oversigt over elementer fra tidligere budgetaftaler, som er afsluttet i perioden mellem december 2023 og februar 2024 og som derfor ikke er ført med over til udmøntningsplanen for budget 2024-2027. Oversigten er vedlagt som bilag.

I tillæg til opfølgning på udmøntningsplanen supplerer forvaltningerne med en oversigt over nye og/eller mere ressourcekrævende opgaver inden for budgetåret. Det kan være opgaver, der er besluttet af udvalget eller som igangsættes på baggrund af ny lovgivning.

Samlet set skal de to opgørelser give overblik over ressourcetrækket i forvaltningerne og et bedre udgangspunkt for prioritering inden for den samlede opgaveportefølje.

Nedenfor ses en oversigt over disse opgaver på Teknik-, By- og Boligudvalget.

Udvalg

Nye og mere ressourcekrævende opgaver

Teknik-, By og  
Boligudvalget

- Implementering af DK2020
- Færdiggørelse af igangværende anlægsprojekter (LSC, Reimerskolen, Dybbølskolen osv.)
- Projekter i relation til Udviklingsforum Nordals
- Lokalplaner (Augustenborg Havn, Rema1000 Havnbjerg, Politigrunden Gråsten, DSB-grunden Sønderborg, Boldbanerne kasernen og erhvervsareal Ingolf Nielsens Vej)
- Frie bymidter Nordborg
- VE-planlægning
- Udvikling Sundgade
- Revurdering af retningslinjer for stadepladser 2024
- Centralrenseanlægget
- Masterplan for parkering i Sønderborg bymidte
- Nordborg Resort
- Genopretning efter stormfloden i oktober 2023
- Fysisk udviklingsplan for folkeskolerne 2025-2035
- Als-Fyn Broen
- Hertugbyen Augustenborg

Afsluttet i 2024

- Drift og Beredskab Sønderborg
- Havnebadet – toiletter
- Centralisering af vognpark

## Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

## Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 05-11-2024

Taget til efterretning.

## Bilag

Udmøntningsplan B2024-2027 - oktober TBB

## **Punkt 14: Orientering om status for udviklingen i visiterede kørselsordninger, Flextrafik og samkørsel**

24/17449

### **Sagsresumé**

Aftaleparterne bag budgetaftalen for 2021-2024 fremsatte ønske om at følge udviklingen i de visiterede kørselsordninger med henblik på at skabe et overblik over anvendelse, efterspørgsel og økonomi.

På mødet i Teknik-, By og Boligudvalget den 1. oktober 2024 oplyste forvaltningen i forbindelse med drøftelse af udviklingsplan for den kollektive trafik, at udvalget vil blive orienteret om brugen af Flextrafik og samkørsel gennem NaboGo.

I nærværende punkt orienteres der om visiterede kørselsordninger, Flextrafik og samkørsel.

Teknik-, By- og Boligudvalget orienteres.

### **Indstilling**

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at tage

- orienteringen til efterretning.

### **Sagsfremstilling**

Aftaleparterne bag budgetaftalen for 2021-2024 fremsatte ønske om at følge udviklingen i de visiterede kørselsordninger med henblik på at skabe et overblik over anvendelse, efterspørgsel og økonomi.

På mødet i Teknik-, By og Boligudvalget den 1. oktober 2024 oplyste forvaltningen i forbindelse med drøftelse af udviklingsplan for den kollektive trafik, at udvalget vil blive orienteret om brugen af Flextrafik og samkørsel gennem NaboGo, hvorfor der gives en samlet orientering om kørselsordningerne.

I forvaltningen Teknik, Miljø og Bæredygtighed varetages tre kørselsordninger, som kræver forudgående visitation. Det drejer sig om handicapordningen, lægekørsel samt kørsel med sygdomsramte elever ("brækket ben kørsel"). Handicapordningen er altid blevet varetaget af trafikskabet og koordineret med al anden Flextrafik, mens de to andre kørselsordninger først er overgået til Flextrafik den 1. maj 2023. Orienteringen om kørselsordningerne vil derfor ikke være ensartet.

Udvikling i handicapordningen for perioden 2019-2023:

År	Antal rejser	Nettoomkostning	Kørte km
----	--------------	-----------------	----------

2019	18.215	3,481 mio. kr.	202.591
2020	15.249	2,936 mio. kr.	153.443
2021	17.621	3,691 mio. kr.	189.165
2022	18.042	3,839 mio. kr.	191.730
2023	16.831	4,410 mio. kr.	180.581

Status over lægekørsel og sygdomsramte elever for perioden 1. maj 2023 – 30. april 2024:

Kørselstype	Antal rejser	Nettoomkostning	Kørte km
Sygdomsr. elever	399	0,077 mio. kr.	2.271
Lægekørsel	6.959	1,583 mio. kr.	40.670

Region Syddanmark har siden januar 2024 været i gang med et forsøg på 15 ungdomsuddannelsesinstitutioner, heraf tre i Sønderborg, hvor der ved brug af NaboGo ydes tilskud til samkørsel. I første halvår af 2024 har der været 3.308 ture med start eller slutdestination ved Statsskolen, Alssundgymnasiet eller Det blå Gymnasium.

Baseret på erfaringerne fra det første halve år, har Region Syddanmark fra indeværende skoleår implementeret følgende ændringer:

- tilskuddet reduceres fra 10 kr. til 5. kr. pr. passager i bilen
- minimumsafstanden øges fra tre til fem km, hvilket betyder at der ikke længere ydes tilskud til samkørsel på ture under 5 km.

I Sønderborg Kommune er der fra den 1. april 2024 ydet tilskud til samkørsel gennem NaboGo efter udvalgets beslutning den 6. februar 2024. Som chauffør ydes der 1 kr./km pr. passager i tilskud for de første ti km for ture over to km. Dog udligner Sønderborg Kommune fra august 2024 "tilskudshullet" op til Region Syddanmarks tilbud, så alle borgere i kommune har ensartet tilbud.

Herunder vises udviklingen siden kommunens opstart med NaboGo:

Måned	Antal samkørsler	Antal km
April 2024	843	12.822
Maj 2024	733	15.462
Juni 2024	248	6.448
Juli 2024	251	6.183
August 2024	984	20.907
September 2024	1.547	35.371

Flexstur er dør til dør kørsel mens Plustur er dør til stoppestedskørsel. Plustur kan kun bestilles via Rejseplanen. Brugen og kommunens nettoudgift til ordningerne viser herunder:

År	Antal Flexture	Nettoomk.	Antal Plusture	Nettoomk.
2019	20.999	1,143 mio. kr.	119	0,016 mio. kr.
2020	9.192	0,717 mio. kr.	147	0,015 mio. kr.
2021	13.908	1,088 mio. kr.	235	0,032 mio. kr.
2022	17.310	1,681 mio. kr.	254	0,039 mio. kr.
2023	19.119	1,974 mio. kr.	417	0,062 mio. kr.

### **Bevillingsmæssige konsekvenser**

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

### **Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 05-11-2024**

Taget til efterretning.

# Punkt 15: Generel orientering

23/75851

## Sagsresumé

Orientering fra formanden

Orientering fra medlemmer

Orientering fra forvaltningen

- Kvartalsstatistik Q3 2024
- Status servicemål 3. kvartal 2024
- Status på VE-projekt-porteføljen oktober 2024
- Referat af møde med Nybølbanen den 3. oktober 2024
- Lokalplanlisten
- Afgørelse fra Miljø- og Fødevarekalgenævnet

## Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at tage

- orienteringen til efterretning.

## Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 05-11-2024

Taget til efterretning.

## Bilag

Ad. 1 - Kvartalsstatistik Q3 '24

Ad. 2 - Servicemål på byggesager 3. kvartal 2024

Ad. 4 - Referat af møde 3. oktober 2024

Ad. 5 - Lokalplanlisten 25.10.24

AD. 6 - Afgørelse fra Miljø- og Fødevareklagenævnet

## **Punkt 16: Lukket: Underskriftsark**

24/288